

Murtolahden kyläyhdistys ry

Kyläympäristösuunnitelma 2026
2026→

Kuva: Murtolahden kyläympäristö ja sen lähialueet. Siilinjärveltä itään päin Karttapaikka.fi

Sisällysluettelo

Kyläympäristö.....	4
Aikaisemman suunnitelman kehityskohtien toteuma	5
Kehittämiskohteita 2026	7
Alueen luonnon ja kyläympäristön uhkia ja mahdollisuuksia.....	8
Toimintasuunnitelma	10

Kyläympäristö

Murtolahti sijaitsee Kuopiossa, Nilsinän pitäjässä. Ajomatkaa Kuopion keskustaan on n. 50 kilometriä, ja Siilinjärvelle 25 kilometriä. Murtolahden kaunis kyläympäristö edustaa hyvin savolaista maaseutua: vaihtelevaa metsää, peltota ja vesistöjä. Alueella on ollut asutusta jo satoja vuosia, ja elinkeinoihin on kuulunut mm. metsästäys, kalastus sekä maatalous.

Alueen maaseutumaisema on hyvin hoidettua, erityisesti viljelyn ansiosta. Kylää ympäröivät vesistöalueet tarjoavat virkistysmahdollisuuksia, maisemallista arvoa sekä kulkuväylän veneille. Alueen luontoa onkin pidetty paikallisena vahvuutena.

Murtolahdessa toimii monenlaisia yhdistyksiä, jotka edistävät kyläyhteisön elinvoimaisuutta järjestämällä monipuolista toimintaa. Näistä mainittakoon mm. aktiivinen Murtolahden Kyläyhdistys, Nuorisoseura, sekä Maa- ja kotitalousseura.

Kyläyhdistyksen hallinnoima kylätupa tarjoaa miellyttävän kokouspaikan, mutta toisaalta myös kätevän juhlapaikan, joka on myös ulkopuolisten vuokrattavissa. Kyläyhdistys ylläpitää myös Sirkan kuntosalia, joka on avoin kaikille.

Murtolahden asuntokanta on pääosin pientaloja, ja alueella on myös runsaasti loma-asutusta, mikä nostaa kylän väkiluvun kesäisin jopa moninkertaiseksi. Tämä kertoo siitä, että alue on oiva paikka rauhoittumiselle luonnon äärellä.

Vaikka paikallinen tieverkko koetaan liian heikkona, Murtolahtea pidetään kuitenkin hyvänä ja rauhaisana asuinpaikkana, joka on lapsiperheille turvallinen.

Tämä kylän ympäristösuunnitelma on osa Pohjois-Savon Kestävät kylät -hankkeen toimintaa. Suunnitelman aineisto on kerätty 11.2.2026 Pieksänkioskella järjestetyssä kyläillassa, jossa oli paikalla 16 kyläyhdistyksen jäsentä. Sisältö koostuu paikallisten ajatuksista. Taustana on käytetty myös aikaisempaa Kehittämissyhdistys Kalakukko ry:n toimesta laadittua kyläsuunnitelmaa, sekä Murtolahti.fi -nettisivustoa.

Aikaisemman suunnitelman kehityskohtien toteuma

Aikaisempi kyläyhdistykselle tehty suunnitelma kattoi vuodet 2010–2025. Aikaisemmassa suunnitelmassa oli listattu seuraavat kehittämiskohteet:

- Tietoliikenneyhteyksien parantaminen
- 1–2 uudisrakennuksia/peruskorjauksia/vuosi
- Tonttitarjonta
- Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen ympärivuotiseksi
- Järjestöyhteistyön ja kuntayhteistyön lisääminen
- Kyläympäristön vaaliminen
- Kansainvälistyminen
- Yritystoiminta
- Tahkon vesireitti

Kehittämistoimenpiteitä on toteutunut vaihtelevasti, ja useampi näistä kehittämiskohdista voidaan siis lisätä vielä tähänkin suunnitelmaan.

Tietoliikenneyhteyksiä on yritetty parantaa, mutta toteutus kyläläisten omien sanojen mukaan "miinuksella". Maaseudulla ei pysytä perässä. → Tavoitetta jatketaan siis myös tässä suunnitelmassa.

Uudisrakennus/peruskorjaustavoitteeseen on päästy ja näitä on toteutunut vuosittain, mutta sitä halutaan ylläpitää tulevaisuudessakin. Tätä tavoitetta jatketaan siis seuraavassakin suunnitelmassa. Tonteille on taas enemmän kysyntää, kuin mitä on tarjontaa. → Tarjontaa pyritään siis lisäämään tulevaisuudessa.

Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen ympärivuotiseksi on monilta osin mahdotonta nykyisten säädösten vuoksi. Toistaiseksi ei siis merkittäviä toimia tämän edistämiseksi.

Järjestöjen välinen yhteistyö toimii kyläläisten mielestä ihan hyvin, mutta kuntayhteistyössä on vielä paljon parannettavaa. On siirrytty "Nilsiä ajasta" "Kuopion aikaan". Totuttelua vielä pitäjäraatitoimintaan. Tässä on siis vielä kehittämistä uuteen suunnitelmaan lisättäväksi.

Kyläympäristön hyväksi on tehty paljon, mutta tehtävää riittää myös jatkossa. Kylän postilaatikoita sekä roskiksia on kehitetty ja kunnostettu. Paikallinen ITE-taiteilija Hannu Parviainen on koristanut maisemaa kekseliäällä kierrätystaiteella. Viljelykset ovat pitäneet kylän yleisilmettä hyvänä. Siltojen ja puuston siistiminen on myös suunnitelmissa, ja järven näkyvyyttä halutaan myös parantaa.

Kansainvälisyyteen ollaan kylällä tyytyväisiä, vaikka, sitä ei juuri olekaan. Sen kehittämiseksi ei nähdä tällä hetkellä tarvetta.

Yritystoimintaa kylältä löytyy myös. Elinkeinorakenteen muutos on siirtänyt paikallisia tuottajia yrittäjyyteen. Tätä ei siis toistaiseksi koeta tarpeelliseksi edistää.

Tahkon vesireittiä voidaan hyödyntää, ja siinä tunnistetaan paljon potentiaalia. Hiekkaniemen retkisatama on kovassa käytössä. Puhetta oli esimerkiksi Pop up -kahvilasta. Vesireitin hyödyntäminen voidaan siis sisällyttää uuteen suunnitelmaan.

Kehittämiskohteita 2026

Aikaisemmasta kyläsuunnitelmasta jäi vielä runsaasti toteutettavaa. Helmikuussa 2026 pidetyssä suunnitteluillassa kuitenkin nousi esille suuri määrä kehittämiskohteita. Osa on linjassa aikaisemman suunnitelman kanssa, mutta illassa kuultiin monta uutta ajatusta.

Erityisesti kyläkohteiden kunnostus ja kaunistaminen, nuorten aktivoiminen sekä tiestön kunnon parantaminen nousivat paljon esiin keskustelussa.

Alla listattuna kehittämiskohteet:

- Tiet, niiden kunto ja ylläpito
- Kokoonmistilat ja vanhat koulut
- Sillankaiteet, erityisesti Kortepohjan kaide
- Haluttaisiin näköalatorni Ihannemäkeen
- Kannanhoidollista metsästystä on lisättävä
- Laiturin kunnostus – Sijaitsee Lohiniemen kylätuvalla
- Valokuitu ja puhelinten kuuluvuus paremmaksi
- Polkuverkoston kehittäminen – Saisi kattaa koko kylän
- Hannun ITE-taideteosten näkyvyys & nimikilpailu näille
- Pisteaita tien viereen
- Vieraslajien hävittäminen
- Kuntosalin alueen kehittäminen
- Sydäniskuri → On tulossa jo!
- Nuoret saatava mukaan!
- Julkisen liikenteen ratkaisut paremmiksi
- Lisää tontteja
- Muistolehto
- Kyläkirja loppuun
- Turvallisuuksuunnitelman päivitys

Alueen luonnon ja kyläympäristön uhkia ja mahdollisuuksia

Murtolahden kyläalueella pohdittiin hieman kyläympäristön uhkia ja mahdollisuuksia. Tunnistamalla kylätoimintaa vaarantavia tekijöitä, osataan niihin tulevaisuudessa paremmin varautua. Toisaalta kyläympäristön vahvuuksiakin on yhtä lailla tärkeää tunnistaa, jotta niitä osataan hyödyntää kylän kehittämisessä. Sekä uhat että mahdollisuudet ovat pääasiassa rakenteellisia.

Keskeisimpiä uhkia ovat kyläläisten mukaan erityisesti tiestön kunto, kyläalueen pusikoituminen ja ränsistyminen, aktiiviväestön ikääntyminen, sekä palveluiden heikkeneminen entisestään.

Mahdollisuuksia tunnistettiin lähes yhtä monta kuin uhkiakin. Esimerkiksi pimeys ja hiljaisuus, sijainti, vesistöt ja reitit sekä kyläläisten haavepaljous nähtiin keskusteluissa todella isoina mahdollisuuksina kylän tulevaisuuden kannalta.

Alla listattuna kyläympäristössä tunnistettuja uhkia ja mahdollisuuksia:

Uhat:

- Teiden kunto
- Pusikoituminen/ränsistyminen
- Saarekkeiden ja maisemapuiden liiallinen hakkuu
- Petokanta
- Metsien sairaudet
- Sähkön hinta
- Puhelin- ja verkkoyhteydet

- Koulujen + palveluiden häviäminen
- Lentokentän läheisyys on suuri turvallisuushäiriö, erityisesti konfliktitilanteissa. Lisäksi kenttä on meluisa.
- Julkinen liikenne heikko
- Arvottomat asunnot
- Rakennusprojektit (mm. voimalinjat, suuret tiet kyläympäristön läpi)
- Talkooväki ikääntyy

Mahdollisuudet:

- Puun kysyntä
- Vesistöt + reitit
- Pimeys ja hiljaisuus
- Saimaan syvä väylä
- Uudet asukkaat
- Vesiosuuskunta
- Metsästys, kalastus, marjastus, sienestys – Loistavat puitteet!
- Kyläläisten suuret haaveet
- Sijainti
- Turvallinen paikka lapsille
- Etätyö

Toimintasuunnitelma

Toimintavalmiudet ovat kylällä tällä hetkellä hyvät, ja paikalliset asukkaat ovat pääosin tyytyväisiä elämäänsä kylällä. Kyläyhdistys toimii aktiivisesti, ja esimerkiksi talkooväkeä on vielä toistaiseksi riittänyt. Kyläläisiltä löytyy runsaasti ideoita ylläpitää ja kehittää kylätoimintaa.

Paikallisten mielestä tulevaisuuden kyläkehittämisessä on ensiarvoisen tärkeää muistaa lapsien ja iäkkäiden mahdollisuudet. Tulevaisuuden toimintasuunnitelman tarkoituksena onkin edistää pitkän tähtäimen visiota; toimivaa kylää, jossa unelmoidaan ja vietetään vilkasta perhe-elämää.

Suunnitteluillassa pohdittiin hieman aikaväliä, jolla kehittämistoimenpiteitä haluttaisiin edistää. Alla on listaus näistä:

1. vuoden kuluttua:

- Laituri kuntoon
- Vieraslajit
- Kyläkirjan edistäminen
- Kaiteiden kunnostus
- ITE-taidekilpailu
- Kylän kyltti, ja paikka tälle
- Tienvarsien siivous
- Etätyöskentely mahdollisuudet ja tietoliikenne tämän mahdollistamiseksi.
- Lisää uusia mukaan kylätoimintaan

5. vuoden kuluttua

- Logo kylälle
- Näköalatorni
- Risteysalueiden kaunistaminen
- Lisää tontteja

10. vuoden kuluttua

- Kylä toimii
- Lapsia riittää
- Lisää väestöä
- Jatketaan unelmointia

Kuva: Taavetti ja Pojat. Tehnyt paikallinen ITE-Taiteilija Hannu Parviainen.

Kiitos!

Tämä kyläympäristösuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä
Murtolahden Kyläyhdistys ry:n ja Pohjois-Savon Kestävät
kylät -hankkeen kanssa.

Suunnitelman aineistoa on koostettu yhteisesti kyläillassa:
11.2.2026

Kiitos kaikille osallistuneille!

Kansilehden kuva:

Karttakuva: Karttapaikka.fi (Kuvakaappaus)

Sivun 11 kuva: Hannu Parviaisen teos *Taavetti ja pojat*.